

R A P P O R T

vedr. udgravning af 4 felter 1x1 meter på den i 1975 registrerede boplads "BUNDGAARD" beliggende nord for Aggersund på matr. nr. 3a Manstrup by, Bejstrup sogn, nu tilhørende gdr. Morten Jensen, Næsborg, 9670 Løgstør.

Moesgård museums tilladelse (Søren H. Andersen) blev givet i efteråret 1982 på betingelser af,

*at kulturlagene blev holdt adskilte,
at der blev opsamlet jordprøver,
at evt. oldsager blev registreret nøjagtigt,
at bearbejdet flint blev frataget samt
evt. søgehuller blev begrænset til absolut minimum.*

Med ejerens velvillige tilladelse til udgravningen blev tidspunktet fastsat til foråret 1983, senere udskudt til efter høsten samme år.

Inden forårsarbejdet i 1983 foretog jeg en opmåling og pejling efter foto fra 1975 samt gravede 3 små prøvehuller. Dette gav mig oplysning om, at jeg var i hjørnet 54/54 eller 53/52. Stedet blev afmærket og udmålt med snorer til eksisterende hegnspæle mod øst, afstanden opmålt, og til sidst tog jeg et foto af stedet.

15. august 1983 blev udgravningen startet, og den gav senere det resultat, at jeg var nede i felt 53/51 og 52/51. Hjørnet 53/52 vest/syd blev lokaliseret, senere kunne ældre udgravning følges mod nord og senere igen mod vest ved hjørnet 54/52 vest/syd. Stedet var nu lokaliseret. (2 fotos er tidligere afleveret til Moesgård).

De fire felter har fået arbejdsnumrene I, II, III og IV, idet I = 53/51, II = 54/51, III = 53/52 og IV = 54/52.

Pløjelaget er grov udgravet indtil få cm før "Sorte laget". Jorden er siet, flint (incl. bearbejdet), samt keramik, ben, tænder og slagsten er frataget. De øvrige lag er udgravet forsigtig med en lille murske. Oldsager er opmålt og registreret. Jorden siet og al flint incl. bearbejdet er frataget. Der er frataget jordprøver fra de forskellige lag.

Felt I = 53/51.

Pløjelaget: (Felt I)

Muldjordens tykkelse målt til ca. 28 cm. Der er frataget følgende:

50 stk. flint større end 5 cm
79 - - mindre - 5 -
129 - - incl. bearbejdet flint, heraf 1 forhug til skiveøkse, 1 flækkeblok, 1 fragment af økse samt en del flækker/fragmenter.

Fra siet muldjord er opsamlet: 3 tænder, 7 mindre knogler samt 3 stk. keramik.

Fra usiet muldjord er frataget 3 poser jordprøver.

Sorte laget: (Felt I)

Dette lag blev registreret overalt i feltet, dog mest som pletter af ½ cm tykkelse. I den nordvestlige del af feltet fandtes en grube ned i skallaget. Gruben indeholdt en del oldsager (registreret), skalsmuld, småsten, keramik og benstumper.

Der er frataget følgende:

56 stk. flint større end 5 cm

52 - - mindre - 5 -

108 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter. Endvidere er der fundet ½ knusesten uden påvist slagmærker.

Fra laget er opmålt og registreret 27 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose usiet "Sorte lag" er frataget.

Skallaget: (Felt I)

Lagets tykkelse var meget varierende. Mod vest op til 20 cm faldende mod øst ned til ca. 4 cm.

Der kunne ikke konstateres noget skarpt skel med skalophør tværs gennem feltets N-S linie.

Følgende er frataget:

41 stk. flint større end 5 cm

28 - - mindre - 5 -

69 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter. Der er fundet en knusesten med påvist slagmærker to steder.

Fra laget er opmålt og registreret 28 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose usiet skallag er frataget.

Sandlaget: (Felt I)

Lige over det gullige sand registreredes et svagt brunligt lag på ca. 1,5 cm tykkelse, visse steder iblandet lidt gråt sand. Der fandtes ikke trækul. Knust skalmasse fandtes i små pletter, især under "Sorte lags" gruben.

Følgende er frataget:

18 stk. flint større end 5 cm

3 - - mindre - 5 -

21 - - incl. evt. bearbejdet flint.

Der er ikke fundet nogen oldsager i dette felt.

Desværre er der ikke frataget nogen sandprøver.

Felt II = 54/51

Pløjelaget: (Felt II)

Opmålt til ca. 29 cm. Der er frataget følgende:

89 stk. flint større end 5 cm
178 - - mindre - 5 -
 267 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter.

Der er fundet 2 stk. knusesten med påvist slagmærker. Fra siet muldjord er endvidere frataget:
 1 tand, 12 mindre stykker ben, 1 stk. keramik m/ben el. skalmasse samt yderligere 9 stk. keramik.
 3 poser usiet muldjord er frataget.

Sorte laget: (Felt II)

Registreret overalt i feltet. Den under felt I omtalte grube fortsatte i felt II, dybest i den vestlige del, her målt til 16 cm.

Der er frataget følgende:

112 stk. flint større end 5 cm
165 - - mindre - 5 -
 277 - - incl. bearbejdet flint, heraf antagelig 2 stk. forhug til skiveøkser samt en del flækker/fr.
 2 stk. knusesten er fundet, slagmærker er dog ikke påvist.
 Fra laget er opmålt og registreret 36 stk. oldsager, jf. fundjournalen.
 1 pose usiet "Sorte lag" er frataget.

Skallaget: (Felt II)

Laget var svagt markeret i feltet, op til 3-4 cm tykkelse og mest som skalstykker iblandet "sortlag". I dette felt anedes mere en skalgrænse/skalophør tværs gennem feltets N-S linie, tydeligst i den nordlige del. I feltets del 4 fandtes en lille grube ca. 25x35 cm og 3 cm dyb indeholdende skalsmuld samt et gråt fedtet lag (aske?).

Fra skallaget er frataget følgende:

9 stk. flint større end 5 cm
6 - - mindre - 5 -
 15 - - incl. bearbejdet flint
 Fra laget er opmålt og registreret 2 stk. oldsager, jf. fundjournalen.
 1 pose usiet skallag er frataget.

Sandlaget: (Felt II)

Lige under skallaget i den nordlige del af feltet fandtes et lag med gråt fedtet sand/aske uden skalsmuld o.l. Laget målt fra vest mod øst til ca 60 cm og bredden til ca 9 cm, dybden til få cm.

Også i dette felt fandtes en del brunlig sand over det gule. Ingen trækul el. skalsmuld.
Fra laget er frataget følgende:

13 stk. flint større end 5 cm

3 - - mindre 5 -

16 - - incl. bearbejdet flint.

Fra laget er opmålt og registreret 2 stk oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose med "aske" er frataget samt en pose med sandprøve.

Felt III = 53/52

Pløjelaget: (Felt III)

Muldjorden er opmålt til ca 28-29 cm.

Der er frataget følgende:

71 stk. flint større end 5 cm

77 - - mindre - 5 -

148 - - incl. bearbejdet, heraf 1 blok, 1 skiveøkse, 1 fragment af økse (?) samt flækker.

Fra siet muldjord er endv. frataget følgende:

12 stk. keramik

1 tand samt

1 knusesten med påvist slagmærke.

3 poser usiet muldjord er frataget.

Sorte laget: (Felt III)

I feltets del 1 og 3 fandtes ingen spor efter Sorte laget. I del 4 svage spor op til ½ cm tykkelse.

I del 2 registreredes laget op til 20 cm mod NØ faldende til ca. 12 cm mod del 2's sydlige del.

Gruben fra felt I var således konstateret også i felt III.

I feltet fandtes følgende:

19 stk. flint større end 5 cm

12 - - mindre - 5 -

31 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter.

Fra laget er opmålt og registreret 7 stk. oldsager, jf. fundjournalen

1 pose usiet "Sorte lag" er frataget.

Skallaget: (Felt III)

Der blev fundet en sekundær oval nedgravning af yngre tid midt i feltets vestlige del på ca 20x30 cm og ca 5 cm ned i skallaget. Massen bestod af jord blandet med knuste skaller. Intet fund herfra.

Øvrige skallag meget kompakt og skallerne vandret liggende. Mod vest/syd op til 12 cm tykt lag (foto er tidligere indsendt af dette hjørne) og mod nord ca 8 cm tykt.

Der er frataget følgende:

47 stk. flint større end 5 cm

23 - - mindre - 5 -

70 - - incl. bearbejdet flint, heraf 2 fragmenter af skiveøkser (?) samt mange flækker/fragm.

Fra laget er opmålt og registreret 9 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose usiet skallag er frataget.

Sandlaget: (Felt III)

Under sandlaget fandtes et tyndt lag brunligt sand, herefter lys sand. Der syntes ikke rester efter trækul, dog en lille del skalsmuld. Sandlagets begyndelse ca. 43 cm nede. - Midt i feltets vestlige del reg. en lille grube 20x25 cm og ca 5-8 cm dyb ned i sandlaget. Grubens sand var en del mørkere end det lyse sand. Al flint fra denne lille grube er frataget i speciel kasse. Intet trækul eller skal-smuld herfra.

Der er frataget følgende:

59 stk. flint større end 5 cm

58 - - mindre - 5 -

117 - - incl. bearbejdet flint (incl. gruben), heraf en del flækker/fragmenter.

Fra laget er opmålt og registreret 3 stk. oldsager, jvf. fundjournalen.

Desværre er der ikke frataget nogen sandprøver fra feltet.

Felt IV = 54/52

Pløjelaget: (Felt IV)

Muldjordens tykkelse målt til ca. 29 cm.

Der er frataget følgende:

72 stk. flint større end 5 cm

104 - - mindre - 5 -

176 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter.

Fra siet pløjelag er frataget:

12 stk. knoglestumper

15 - keramik samt

3 - tænder

3 poser usiet pløjjord er opsamlet.

Sorte laget: (Felt IV)

Svagt markeret i feltets vestlige del, her fandtes ingen oldsager. I den østlige del af feltet registreredes "Sorte lag" op til 19 cm på det dybeste. Laget indeholdt skalsmuld, småsten, ben, keramik og flint. Grænsen mellem dette lag og skallaget var dog ikke skarpt. Gruben fra "Sorte laget" felt I, II og III fortsatte altså i felt IV og dækker således en større grube over 4 felter – måske mere. Der er frataget følgende:

25 stk. flint større end 5 cm

16 - - mindre - 5 -

41 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter.

Endvidere fandtes:

6 stk. knusesten uden slagmærker og

2 - - med påvist slagmærker

Fra laget er opmålt og registreret 14 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

Grænsen mellem "Sorte laget" og skallaget var en del flydende, her fandtes følgende:

26 stk. flint større end 5 cm

20 - - mindre - 5 -

46 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter.

Fra dette "grænselag" er opmålt og registreret 3 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose usiet "Sorte lag" er frataget.

Skallaget: (Felt IV)

Laget var tykkest i den vestlige del af feltet, her op til 9 cm vandret liggende skaller, faldende ind mod feltets midte, hvor gruben (sorte laget) gik tværs gennem feltets N-S. Største koncentration af skaller i feltets SV hjørne.

Følgende er frataget:

10 stk. flint større end 5 cm

5 - - mindre - 5 -

15 - - incl. bearbejdet flint.

Fra laget er opmålt og registreret 6 stk. oldsager, jf. fundjournalen.

1 pose usiet skallag er frataget.

Sandlaget: (Felt IV)

Under skallaget fandtes et tyndt lag sort/brunligt sand, dog uden konstateret skalsmuld og trækulrester. Herefter gulligt sand. Der er frataget følgende:

19 stk. flint større end 5 cm

3 - - mindre - 5 -

22 - - incl. bearbejdet flint, heraf en del flækker/fragmenter

Fra laget er opmålt og registreret 1 stk. oldsag, jf. fundjournalen.

Desværre er der ikke frataget nogen sandprøver fra dette felt.

Med denne rapport har jeg forsøgt at nedfælde beskrivelser af fundene og de forskellige lag.

Oldsager, flint og prøver er pakket og klar til aflevering. Moesgård museums betingelser (Søren H. Andersen) skulle således være overholdt.

Det har virkelig været interessant, lærerigt og spændende, både i marken og med hjemmearbejdet. Håber resultaterne fra felterne kan bidrage som "en lille brik" til det store puslespil om vor oldtid.

Tak til dig Søren Andersen for tilladelsen og tilliden. Tak til ejeren Morten Jensen og til mine "medgravere" fru Birthe Bentsen og læge Ludvig Petersen, det var hyggelige timer vi havde i hullerne.

Løgstør, 30. november 1983

Holger Binnerup